

Uchwała Nr
Rady Miasta Gdańska
z dnia

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Gdańsku na lata 2015 - 2020**

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163) oraz art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, zm.: z 2010 r. Nr 226, poz. 1427, poz.1475; zm.: z 2011 r. Nr 171, poz. 1016; Nr 209, poz.1243; Nr 209, poz.1244; Nr 291, poz. 1707; zm.: z 2012 poz. 986; poz. 1456; zm.: z 2013 r. poz. 73, poz. 675, poz. 791, poz. 1446, poz. 1645; zm.: z 2014 r. poz. 598, poz. 877, poz. 1457, poz. 1873, zm.: z 2015 r. poz. 493, poz. 1240)

uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku na lata 2015 - 2020”, zwany dalej „Programem”, stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Prezydent Miasta Gdańska powoła Radę Programową, której zadaniem będzie monitoring i ewaluacja Programu, w drodze zarządzenia określi szczegółowy zakres jej działania, kompetencje oraz szczegółowy mechanizm monitoringu i ewaluacji Programu.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gdańska.

§ 4

Uchwała podlega podaniu do wiadomości publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta Gdańska

Bogdan Oleszek

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz w zakresie przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Obecnie w związku z wejściem w życie nowej strategii „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta”, zasadnym jest opracowanie spójnego z powyższym dokumentem programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku na lata 2015 – 2020 jest niezbędnym dokumentem kształtowania polityki miasta, zmierzającej do pełnego włączenia osób niepełnosprawnych we wszystkie dziedziny życia społecznego.

Program opiniowała Gdańska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Gdańska Rada Działalności Pożytku Publicznego.

Wobec powyższego podjęcie uchwały Rady Miasta jest uzasadnione.

I. Informacje wprowadzające

Nazwa strategii/programu/projektu		Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015 - 2020
Charakter przedsięwzięcia		- o strategia o program - o grupa projektów - o projekt
Typ przedsięwzięcia		- o inwestycyjny - o nieinwestycyjny o mieszany
Cel		Zwiększenie udziału niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska we wszystkich sferach życia
Opis grupy docelowej		Niepełnosprawni mieszkańcy Gdańska i ich rodziny
Zasięg i zakres oddziaływania	obszar oddziaływania	Miasto Gdańsk
	zakres oddziaływania	1. Integracja społeczna i prawa obywatelskie 2. Rynek pracy i przedsiębiorczość 3. Edukacja i kultura 4. Zdrowie publiczne i sport 5. Przestrzeń publiczna, infrastruktura i transport
Uzasadnienie konieczności realizacji strategii/programu/projektu		1.Podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych 2. Wymóg wynikający z art.. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych 3. Program stanowić będzie podstawę do opracowania i realizacji projektów na rzecz osób niepełnosprawnych i umożliwi pozyskiwanie na realizację poszczególnych projektów dodatkowych środków finansowych między innymi z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i środków Unii Europejskiej 4. Konieczność usystematyzowania działań realizowanych i planowanych do realizacji na rzecz osób niepełnosprawnych, wskazujących na konieczność kompleksowego i systemowego podejścia do problemu 5. Większa gwarancja do zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie
Całkowity koszt strategii/programu/projektu		Środki na realizację programu zabezpieczane będą corocznie w budżecie Gminy Miasta Gdańska oraz w budżetach poszczególnych realizatorów. Środki przedstawione będą w rocznych sprawozdaniach.
Termin realizacji strategii/programu/projektu		2015-2020
Zarządzanie strategią/programem/projektem (zasoby kadrowe, zasoby rzeczowe, doświadczenie)		Program będzie realizowany przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się sprawami osób niepełnosprawnych. Finansowanie programu będzie odbywać się w ramach budżetu Miasta Gdańska oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł. Znaczącą rolę we wdrażaniu programu powinny pełnić organizacje pozarządowe, które zrzeszają osoby z niepełnosprawnością i ich opiekunów, wypowiadają się w ich imieniu i reprezentują ich interesy oraz organizacje specjalizujące się w świadczeniu usług społecznych i realizacji zadań z zakresu wspierania osób z niepełnosprawnością w różnych sferach życia. Program angażuje zasoby kadrowe systemu wspierania osob niepełnosprawnych, systemu pomocy społecznej, systemu edukacji oraz innych współpracujących podmiotów samorządowych i organizacji pozarządowych. Zarządzanie Programem odbywać będzie się na dwóch poziomach: strategicznym i na poziomie poszczególnych celów Programu.
Podstawa prawna		1. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z zm.) 2. Ustawa o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 595 z zm.) 3. Ustawa o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 163 z zm.) 4. Ustawa o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z zm.) 5. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 z zm.)
Komplementarność z krajowymi dokumentami strategicznymi	nazwa dokumentu	Strategia Rozwoju Kraju 2020
	cele	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka, Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna
	nazwa dokumentu	Krajowy Program Działań Na Rzecz Równego Traktowania na lata 2013 - 2016
	cele	Obszar II: Równe traktowanie na rynku pracy i w systemie zabezpieczenia społecznego - cel główny 2. Równe traktowanie na rynku pracy grup narażonych na dyskryminację ze względu na wiek, niepełnosprawność, pochodzenie narodowe i etniczne, orientację seksualną oraz migrantek i migrantów; Obszar III: Przeciwdziałanie przemocy, w tym przemocy w rodzinie i zwiększenie ochrony osób doświadczających przemocy - cel szczegółowy 3.1 Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnością; Obszar IV: Równe traktowanie w systemie edukacji - cel szczegółowy 1.3 Zmniejszenie barier w kształceniu dla osób z niepełnosprawnością oraz dzieci migrantów i dzieci należących do mniejszości romskiej; Obszar VI: Równe traktowanie w dostępie do dóbr i usług - cel główny 1. Poprawa dostępu do dóbr i usług dla osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych
Komplementarność z regionalnymi dokumentami strategicznymi	nazwa dokumentu	Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020
	cele	3 cele strategiczne: Nowoczesna gospodarka, Aktywni mieszkańcy, Atrakcyjna przestrzeń
	nazwa dokumentu	Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020
	cele	Cel Strategiczny 4 Włączenie społeczne osób niepełnosprawnych
	nazwa dokumentu	Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020

	cele	Cel szczegółowy 1 Lepsze warunki i jakość życia osób niepełnosprawnych; cel szczegółowy 2 Efektywne lokalne systemy profilaktyki i pomocy osobom niepełnosprawnym
Komplementarność z lokalnymi dokumentami strategicznymi	nazwa dokumentu	Strategia Rozwoju Miasta "Gdańsk 2030 Plus" - załącznik do Uchwały nr LVIII/1327/14 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 września 2014 r.
	cele	Wszystkie obszary strategicznego rozwoju: Edukacja i kapitał społeczny, Gospodarka i transport, Przestrzeń publiczna, Kultura, Zdrowie
	nazwa dokumentu	Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęta uchwała Nr XXVI/828/04 Rady Miasta Gdańska z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015" zmienionej uchwałą Nr XIX/470/08 Rady Miasta Gdańska z dnia 31 stycznia 2008 r. zmieniającą uchwałę RMG w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015"
	cele	Wszystkie cele główne od 1 - 8
	nazwa dokumentu	Przyjmowane przez Radę Miasta Gdańska programy wieloletnie oraz roczne - Program ochrony zdrowia psychicznego, Program Współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi, Gdański Program Przeciwdziałania Narkomanii, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Program Promocji Zdrowia i Przeciwdziałania Wybranym Chorobom Społecznym w Gdańsku, Miejski program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy
Powiązanie z innymi dokumentami m.in. rekomendacjami, wytycznymi	nazwa dokumentu	Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych ratyfikowana przez Polskę dnia 6 września 2012 r. (Dz.U. z 2012r. Poz. 1169)
	cele	Popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności.
Powiązanie z innymi projektami	nazwa projektu	Projekty finansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020
	cele projektu	Realizacja kompleksowych projektów obejmujących aktywizację społeczno-zawodową osób z niepełnosprawnościami.
Lider/koordynator	instytucji/jednostki/organizacji	Urząd Miejski w Gdańsku / Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku
	koordynator	Doradca Prezydenta Miasta Gdańska ds. polityki społecznej / Z-ca Dyrektora ds. Usług Społecznych MOPR w Gdańsku
	e-mail	umg@gdansk.gda.pl / dyrekcja@mopr.gda.pl
	telefon	58 326 00 00 / 58 342 31 50
	osoba do kontaktu	Ewa Kamińska / Marlena Jasnoch
	e-mail	ewa.kaminska@gdansk.gda.pl / m.jasnoch@mopr.gda.pl
	telefon	58 526 80 70 / 58 342 31 30
	adres biura	Urząd Miejski w Gdańsku, ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk
	strategii/programu/projektu	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, ul. Konrada Leczkowa 1A, 80-432 Gdańsk
Partnerzy	partner	Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku
	partner	Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
	partner	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
	partner	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
	partner	Pomorski Urząd Wojewódzki
Realizatorzy	realizator	Wydział Rozwoju Społecznego Urzędu Miejskiego w Gdańsku
	realizator	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku
	realizator	Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku
	realizator	Kancelaria Prezydenta
	realizator	Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Urbanistyki i Architektury, Wydział Programów Rozwojowych
	realizator	Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska
	realizator	Zarząd Transportu Miejskiego
	realizator	Gdański Ośrodek Kultury Fizycznej
	realizator	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
	realizator	Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
	realizator	Przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży i dorosłych, centra kształcenia ustawicznego i praktycznego, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze
	realizator	Straż Miejska
	realizator	Pracodawcy i podmioty ekonomii społecznej
	realizator	Organizacje pozarządowe

II. Diagnoza

Nr wniosku	Wnioski z diagnozy	Źródło danych
1	Zgodnie z danymi opracowanymi na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 roku w Gdańsku żyło 60 125 osób niepełnosprawnych (44% mężczyźni, 56% kobiety). Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku z powodu niepełnosprawności skorzystało w 2014 roku 4007 rodzin (6450 osób w rodzinach), co oznacza spadek względem roku ubiegłego o ponad 5% rodzin (w 2013 roku: 4236 rodzin; 6656 osób w rodzinach).	Narodowy Spis Powszechny (2011), Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku za rok 2014
2	W ostatnich latach zauważalny jest lekki wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2014 roku z usług opiekuńczych skorzystało 1041 osób (w 2013 - 1034, w 2012 - 1023), natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystały 193 osoby (w 2013 - 184, w 2012 - 163).	
3	Wzrasta liczba miejsc dla osób chcących korzystać z dziennej oferty w środowiskowych domach samopomocy oraz klubach samopomocy. W 2014 roku liczba miejsc w ŚDS wynosiła 214 (wzrost o 15 miejsc), natomiast liczba miejsc w klubach samopomocy wynosiła 71 (w 2012 - 42, w 2013 - 67). Jednocześnie należy zauważyć, że liczba miejsc w dużej mierze zaspokaja występujące potrzeby (11 osób oczekujących na miejsce w ŚDC na dzień 31.12.2014 r. przy braku oczekujących na miejsce w KS).	
4	Wzrasta liczba osób korzystających oraz kwota wydatków ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację społeczną z 5 364 152 zł w roku 2013 do 6 036 100 zł w roku 2014. Z turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych skorzystało 290 osób (wzrost o 87 osób), dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i komunikacyjnych otrzymało 175 osób (wzrost o 78 umów), zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i pomocnicze otrzymało 880 osób (wzrost o 68 osób). Ponadto w 2014 roku podpisano także 1 umowę na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki (brak w 2013 r.).	
5	Wzrasta liczba osób korzystających oraz kwota wydatków ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację zawodową z 898 743 zł w roku 2013 do 1 098 723 zł w roku 2014. Zwrot kosztu wyposażenia stanowisk pracy dokonano dla 10 stanowisk (wzrost o 2 stanowiska), zwrot kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne dokonano dla 17 osób (wzrost o 1 osobę). Ponadto w 2014 roku podpisano także 22 umowy na pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub spółdzielni socjalnej (wzrost o 6 umów).	
Stan zdrowia		
6	Wśród osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku przeważa średnia ocena stanu zdrowia. 48% badanych stwierdziło, że ich stan zdrowia nie jest ani dobry ani zły (przeciętny).	Raport z badań pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska" (XII 2013) przeprowadzony na zlecenie Gminy Miasta Gdańska. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą dwóch kwestionariuszy badawczych na próbie 1000 osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku i nieprzebywających stale na terenie instytucji opiekuńczej, leczniczej lub w zakładzie karnym.
7	Z usług publicznej służby zdrowia nie korzystało w ciągu ostatnich 12 miesięcy tylko 5% badanych (najczęściej było to osoby niepełnosprawne intelektualnie i osoby z zaburzeniami psychicznymi). Częściej z płatnych form leczenia korzystają osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności (w sumie 42% wskazań z tego 12% korzysta z płatnych usług medycznych często).	
8	W większości typów schorzeń liczba osób niepełnosprawnych, które wskazują na trudności w dostępie do usług medycznych ze względu na kolejki przekracza wielkość 60%.	
9	Zapotrzebowanie na medyczne przedmioty pomocnicze lub sprzęt pomocniczy nie wydaje się duże w stosunku do ilości osób niepełnosprawnych. W obu przypadkach potrzeby nie są spełnione wśród 6% osób badanych, jednak biorąc pod uwagę że 60% osób niepełnosprawnych tego rodzaju sprzętów nie potrzebuje, poziom nie zaspokojenia potrzeb jest wyższy i wynosi ponad 16%.	
Korzystanie z pomocy innych osób		
10	Ponad 63% osób niepełnosprawnych potrzebuje systematycznej pomocy ze strony innych osób. Najczęściej takiej pomocy potrzebują osoby najmłodsze i najstarsze. Z pomocy, mimo takiej potrzeby, nie korzysta ponad 6% badanych. Wśród najczęstszych przyczyn niekorzystania z pomocy zaliczyć można brak osób, do których mogłyby się zwrócić po pomoc, wstyd przy zwróceniu się po pomoc, a także sprawy finansowe (opłacenie opiekuna). Niewielu niepełnosprawnych korzysta z ofert rynkowych (blisko 89% nie korzysta z nich w ogóle).	Raport z badań pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska" (XII 2013) przeprowadzony na zlecenie Gminy Miasta Gdańska. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą dwóch kwestionariuszy badawczych na próbie 1000 osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku i nieprzebywających stale na terenie instytucji opiekuńczej, leczniczej lub w zakładzie karnym.
11	Osoby niepełnosprawne najczęściej potrzebują pomocy przy pracach porządkowych, korzystaniu z komunikacji publicznej i kontaktach z otoczeniem (ponad 35%), a następnie przy rozporządzaniu swoimi pieniędzmi, czynnościach higienicznych i związanych z przygotowywaniem posiłków (ponad 20%).	
Warunki życia		
12	Rodzaj schorzenia lub typ niepełnosprawności nie ma wyraźnego wpływu na rodzaj zamieszkiwanego budynku. W kamienicach i domach o wysokości do 4 pięter (w zdecydowanej większości bez wind), mieszka łącznie dwie trzecie niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska. Wyposażenie techniczne mieszkań nie wydaje się odbiegać od średniego zabezpieczenia mieszkańców Gdańska. Nieco gorsze wyposażenie mieszkań mają częściej osoby z niepełnosprawnością intelektualną (jedynie 71% z nich posiada ciepłą bieżącą wodę) oraz osoby z chorobami układu moczowo-płciowego (co owarła z badanych nie posiada ciepłej wody).	

13	Ponad połowa badanych mieszka albo samotnie (prawie 20%) albo w towarzystwie tylko jednej osoby (ponad 34%). Samotnie lub tylko z jedną osobą mieszka więcej osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Tendencja wzrostowa jest zauważalna także w podziale na kategorie wiekowe i może wskazywać na zmiany społeczne jakimi są zanik rodziny wielopokoleniowej wspólnie prowadzącej gospodarstwo domowe.	Raport z badań pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska" (XII 2013) przeprowadzony na zlecenie Gminy Miasta Gdańska. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą dwóch kwestionariuszy badawczych na próbie 1000 osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku i nieprzebywających stale na terenie instytucji opiekuńczej, leczniczej lub w zakładzie karnym.
14	Ponad jedna czwarta lokali (28,5%) posiada - w ocenie badanych - wszystkie niezbędne urządzenia potrzebne osobom niepełnosprawnym w nich mieszkającym. Najczęściej na całkowity brak specjalnych urządzeń wspomagających wskazują osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (ponad 23%). Ponad 98% badanych posiada sprzęt typu: lodówka, telewizor oraz pralka automatyczna, komputer posiada niepełna 60% badanych. Można zauważyć istotny związek pomiędzy brakiem niektórych sprzętów domowych a wyższym stopniem niepełnosprawności, co niewątpliwie pogarsza trudną już ze względu na stan zdrowia sytuację życiową niepełnosprawnych mieszkańców.	
15	Na bariery architektoniczne w swoim miejscu zamieszkania, które utrudniają możliwość wychodzenia z domu wskazuje 31% ankietowanych. Najczęściej na tego rodzaju bariery wskazują osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności (43%) oraz osoby z uszkodzeniami narządu ruchu (41%). Wśród najczęściej występujących barier wymieniane są wysokie i strome schody (59%), dziurawe i nierówne chodniki (48%), a także brak windy i brak podjazdu dla osób na wózkach przed domem (po 26%).	
16	Blisko 90% niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska stwierdziło, że w dzielnicy w której mieszka są tereny gdzie można wypocząć i pospacerować. Niezadowolone osoby (10,4% badanych) - to nieco częściej dzieci i młodzież, a także osoby po 45 roku życia.	
17	Badane osoby najczęściej nie czują się faworyzowane w przestrzeni społecznej i instytucjach publicznych. W porównaniu z osobami pełnosprawnymi, aż dwie trzecie osób niepełnosprawnych czuje, że jest traktowana jak każdy inny pasażer (podobne wyniki w przypadku traktowania w urzędach, sklepach i punktach usługowych). Gorzej traktowany czuje się 7% osób niepełnosprawnych, szczególnie jest to zauważalne przez osoby z zaburzeniami psychicznymi. Dodatkowo należy zauważyć słabnięcie zachowań faworyzujących osoby niepełnosprawne w przestrzeni publicznej.	
Świadczenia i usługi		
18	Niewielki odsetek badanych korzysta z usług, które przewidziane są jako formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Ponad połowa badanych wie, że tego rodzaju usługi są dostępne, jednak nie decydują się podjąć próby korzystania z nich. Należy bardziej pracować na rzecz zachęcania osób niepełnosprawnych do większej aktywności i wykorzystywania usług i świadczeń wspomagających oraz dostosowywać ofertę do aktualnych oczekiwań.	Raport z badań pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska" (XII 2013) przeprowadzony na zlecenie Gminy Miasta Gdańska. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą dwóch kwestionariuszy badawczych na próbie 1000 osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku i nieprzebywających stale na terenie instytucji opiekuńczej, leczniczej lub w zakładzie karnym.
Aktywność zawodowa		
19	Ponad 65% ankietowanych osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej ma wyuczony zawód. Odsetek osób mających wyuczony zawód nie jest skorelowany ze stopniem niepełnosprawności. Wyższy niż przeciętny jest odsetek osób z chorobami oczu, którzy posiadają wyuczony zawód. Stosunkowo najczęściej wyuczony zawód posiadają osoby chore na epilepsję (74%), natomiast najniższy udział występuje wśród osób z upośledzeniem umysłowym (36%).	Raport z badań pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska" (XII 2013) przeprowadzony na zlecenie Gminy Miasta Gdańska. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą dwóch kwestionariuszy badawczych na próbie 1000 osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku i nieprzebywających stale na terenie instytucji opiekuńczej, leczniczej lub w zakładzie karnym.
20	Całkowite wyłączenie z pracy zawodowej ze względu na stan zdrowia występuje u 35% osób niepełnosprawnych, duże ograniczenia w pracy ma 31%, a tylko pewne ograniczenia w wykonywaniu pracy zawodowej występują u 25% badanych. Wykluczenie z pracy zawodowej dotyczy przede wszystkim osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (63%). Jednocześnie 65% osób niepełnosprawnych mimo większych lub mniejszych ograniczeń zdrowotnych mogłoby pracować zawodowo, natomiast pracuje tylko 18,9%.	
21	Tylko 19% stanowisk pracy, na których zatrudnione są osoby badane całkowicie przystosowane są do potrzeb osoby niepełnosprawnej. Wyraźnie częściej przystosowane są stanowiska pracy osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności (44%), ale jednocześnie niewielki odsetek tych osób wykonuje pracę zawodową. Charakterystycznym wydaje się fakt, że ponad połowa badanych osób stwierdziła, że nie widzą potrzeby przystosowania ich stanowisk pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej. Blisko 14% badanych uważa, że ich stanowiska nie są przystosowane do ich niepełnosprawności.	
22	Osoby niepełnosprawne tylko w 39% przypadków są zatrudnione na czas nieokreślony (częściej kobiety i osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności). Umowę o pracę na czas określony posiada 29% badanych (lekka przewaga osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności), a umowę zlecenie / dzieło - 22%. Niewiele osób decyduje się natomiast na podjęcie własnej działalności gospodarczej - tylko 9%. Na uwagę zasługuje także fakt, że badanie nie mają umów o pracę połączonych z nauką, co również świadczy o mało dynamicznym rynku pracy dla osób niepełnosprawnych na terenie Gdańska.	
Osoby niepracujące		
23	Zdecydowana większość osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku pracowała w dalszym lub bliższym okresie czasu. Takich osób, które nigdy nie pracowały jest tylko 13% i najczęściej są to osoby w wieku od 16 do 30 lat - częściej są to osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności (18%), niż osoby ze stopniem umiarkowanym (9%).	

24	Aż 79% badanych powyżej 16 roku życia stwierdziła, że nie zamierza pracować zawodowo, a tylko 21% chciałoby podjąć pracę. Największą gotowość wyrażają osoby do 30 roku życia - ponad 56% oraz osoby o niższym stopniu niepełnosprawności, chociaż wskaźnik gotowości do pracy wśród osób z lekkim stopniem niepełnosprawności należy uznać za niski i wynosi tylko 35%.	
25	Osoby niepełnosprawne, które nie pracują zawodowo są zarejestrowane, jako poszukujące pracy tylko w 7%. Najliczniej zarejestrowane są osoby w wieku 31-45 lat (22%), a osoby najmłodsze tylko w 11%. Aż 77% badanych jako powód zarejestrowania w urzędzie pracy wskazało uzyskanie ubezpieczenia zdrowotnego, natomiast skorzystaniem z pośrednictwa pracy zainteresowanych było prawie 60% zarejestrowanych osób niepełnosprawnych. Na możliwość skorzystania ze stażu/nauki/kursów podnoszących kwalifikacje wskazało 25,5%, a na możliwość uzyskania dofinansowania na działalność gospodarczą - zaledwie 6%. W ciągu ostatnich 3 lat z pośrednictwa pracy skorzystało tylko ok 25% badanych, z poradnictwa zawodowego - 18%, z zasiłku dla bezrobotnych - 13,4%, szkoleń - 8,7%, staży - 5,2%, natomiast z dofinansowania do rozpoczęcia działalności - tylko 2,6%. Aż 56% osób niepełnosprawnych, które pracują lub poszukują pracy nie skorzystało z żadnych form pomocy w urzędzie pracy.	
26	Dotychczasową edukację przygotowującą do podjęcia pracy właściwie ocenia 70% badanych, w tym 52% stwierdziło że nie miało problemów z podjęciem pracy. Pozostałe osoby albo nie czują się przygotowane do podjęcia pracy (21,5%) albo dotychczas nie pracowały i nie miały okazji zweryfikować jakości procesu edukacyjnego pod kątem rynku pracy. System edukacji krytycznie ocenia 25% osób z lekkim stopniem niepełnosprawności, 23% ze stopniem umiarkowanym i 18% ze znacznym stopniem niepełnosprawności.	Raport z badań pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska" (XII 2013) przeprowadzony na zlecenie Gminy Miasta Gdańska. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą dwóch kwestionariuszy badawczych na próbie 1000 osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku i nieprzebywających stale na terenie instytucji opiekuńczej, leczniczej lub w zakładzie karnym.
27	Tylko 6% badanych ukończyło jakieś szkolenie lub kurs skierowany do osób niepełnosprawnych. Ponadto 44% badanych pozytywnie ocenia możliwość korzystania ze specjalistycznych szkoleń/kursów skierowanych do osób niepełnosprawnych widząc w nich sposób na zwiększenie szans na znalezienie pracy, natomiast prawie 16% wyraża negatywną ocenę szkoleń podyktowaną przede wszystkim niedostosowaniem do konkretnego rodzaju niepełnosprawności o niedostosowaniem tematyki szkoleń do wymogów pracodawców. Niepokojący jest natomiast fakt, że aż 40% osób nie słyszało nic o organizowaniu takich kursów.	
28	Osoby niepełnosprawne posiadają słabą orientację na rynku pracy o czym świadczy duża rozbieżność we wskazywaniu preferowanego miejsca zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki - aż 42%. Pozostali badani chcieliby pracować w sektorze gospodarki publicznej (29%), w sektorze prywatnym (20%), natomiast pracę na własny rachunek wybrałoby 10% ankietowanych.	
29	37,5% osób niepełnosprawnych uważa, że pracodawcy chętnie zatrudniają osoby niepełnosprawne, przeciwnego zdania jest 33% badanych, natomiast ponad 29% miało problem z udzieleniem odpowiedzi. Wyniki mogą wskazywać na dużą niepewność sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Badani najczęściej jako przyczynę niezatrudniania osób niepełnosprawnych wskazywali uprzedzenia pracodawców (57,8%), niedostateczną wiedzę pracodawców na temat korzyści i ulg finansowych (28,6%) oraz skomplikowaną procedurę zatrudnienia (26,6%).	
30	Wśród przyczyn braku pracy osoby niepełnosprawne wskazują na pierwszym miejscu brak ofert pracy (28,4%), a następnie niepełnosprawność i ogólny zły stan zdrowia (23,8%), brak wystarczających kwalifikacji zawodowych oraz inne oczekiwania od pracodawców (po ok. 18%).	
Aktywność pozazawodowa		
31	W Gdańsku więcej niż połowa (52%) niepełnosprawnych mieszkańców nie korzysta z komputera, 6% przyznaje że korzysta ale nie jest w stanie robić tego samodzielnie, natomiast 42% deklaruje umiejętność samodzielnego wykorzystywania komputera. Bieżące wykorzystywanie komputera maleje wraz z wiekiem osób niepełnosprawnych (80% - osoby 16-30 lat, 49% - osoby 46-60 lat) oraz stopniem niepełnosprawności (64% - ze stopniem lekkim, 51% - ze stopniem umiarkowanym, 24% - ze stopniem znacznym).	Raport z badań pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska" (XII 2013) przeprowadzony na zlecenie Gminy Miasta Gdańska. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą dwóch kwestionariuszy badawczych na próbie 1000 osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku i nieprzebywających stale na terenie instytucji opiekuńczej, leczniczej lub w zakładzie karnym.
32	Najczęściej komputer wykorzystywany jest do poszukiwania informacji (85%), komunikowania się z innymi osobami (74%), korzystania z poczty elektronicznej (67%), bankowości elektronicznej i robienia zakupów przez Internet (po 53%), pisania tekstów (51%). Rzadziej korzysta się z komputera dla rozrywki (gry komputerowe) - 37%, korzystania z kursów i szkoleń (22%), natomiast do pracy za komputerze przy wykorzystaniu specjalistycznego oprogramowania - zaledwie 11%.	
33	Osoby niepełnosprawne zamieszkałe w Gdańsku nie są aktywne pozazawodowo. Tylko 5,8% wszystkich badanych bierze udział w różnych formach zajęć skierowanych wprost do osób niepełnosprawnych. Nieco częściej biorą udział ludzie młodzi w wieku 16 - 30 lat (12%). Największym zainteresowaniem cieszą się zajęcia ruchowe (w tym taniec) - 32,8%, zajęcia multimedialne (obsługa urządzeń biurowych, korzystanie z Internetu) - 31%, zajęcia relaksacyjne oraz muzyczne - po 27,6%. Uczestnicy oceniają zajęcia wysoko, natomiast jednymi z mankamentów są częstotliwość zajęć i odległość od miejsca zamieszkania.	
34	Wśród powodów niekorzystania z zajęć skierowanych do osób niepełnosprawnych, badani najczęściej wskazywali brak zainteresowania takimi propozycjami - 54% (zajęciami częściej nie są zainteresowane osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności - 68%). W dalszej kolejności powodem jest brak informacji o miejscu i terminie zajęć (19%) i brak możliwości dojazdu na zajęcia (10%).	

Organizacja czasu wolnego		
35	Osoby niepełnosprawne najczęściej spędzają czas wolny w sposób pasywny. Najczęściej jest to czas spędzany w domu z rodziną lub przyjaciółmi - 73% oraz oglądając TV - 61%. Spotkania poza domem z rodziną lub przyjaciółmi wybiera 34% badanych - częściej są to osoby młode oraz osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności, natomiast wśród osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności tylko jedna czwarta badanych ma częste kontakty towarzyskie poza domem, a jedna piąta nie ma ich wcale. Czas wolny na częste spacerowanie wykorzystuje 24% badanych, natomiast 13% wcale nie wychodzi na spacer, a wśród osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności jest to już 20%.	Raport z badań pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska" (XII 2013) przeprowadzony na zlecenie Gminy Miasta Gdańska. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą dwóch kwestionariuszy badawczych na próbie 1000 osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku i nieprzebywających stale na terenie instytucji opiekuńczej, leczniczej lub w zakładzie karnym.
36	Bardzo mało niepełnosprawnych korzysta z ofert kulturalnych. Często do kin, teatrów czy innych instytucji uczęszcza tylko 2% badanych, a wśród osób powyżej 60 roku życia - tylko 0,5%. Ponad połowa badanych (53%) w ogóle nie korzysta z ofert tych instytucji. Nawet wśród osób z wyższym wykształceniem ten wskaźnik jest wysoki i wynosi 38%. Ludzie młodzi rzadziej czytają prasę i książki, choć najniższy wskaźnik czytelnictwa odnotowano w grupie wiekowej 31 - 45 lat (14%).	
37	Aż 84,7% osób niepełnosprawnych w ogóle nie korzysta z infrastruktury sportowej (boiska, sale gimnastyczne), a tylko 1,6% korzysta z nich często.	
38	Kontakty sąsiedzkie utrzymuje w Gdańsku 56% osób niepełnosprawnych. Na istnienie kontaktów nie ma zbyt dużego wpływu stopień niepełnosprawności, wykształcenie badanych, ani status na rynku pracy - osoby niepracujące zawodowo nie mają w znaczący sposób więcej bliskich kontaktów sąsiedzkich.	
39	Aktywność społeczną deklaruje ok. 5% osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku, a 8% jest członkiem organizacji ale nie udziela się w niej aktywnie. Pozostałe osoby (87%) nie angażują się w działalność społeczną.	
Sytuacja finansowa osób z niepełnosprawnością		
40	Tylko ok. 33% badanych stwierdza, że pieniędzy wystarcza im na wszystko, a ok. 8% nie musi w tym celu specjalnie oszczędzać. Najliczniejszą grupę stanowią osoby, które muszą żyć bardzo oszczędnie aby odłożyć na poważniejsze zakupy (39%). Najczęściej osoby niepełnosprawne ograniczają wydatki na wypoczynek (79%). Ponad połowa badanych dokonuje oszczędności kosztem niepodejmowania niezbędnego leczenia lub nie wykupuje wszystkich leków, 37% stwierdza że brakuje im środków na niezbędny sprzęt rehabilitacyjny, a z opłatami zalega 18% (za mieszkanie) i 11% (za energię). Ponadto 38% badanych deklaruje, że ma trudności ze spłatą długów zgodnie z warunkami umowy.	Raport z badań pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska" (XII 2013) przeprowadzony na zlecenie Gminy Miasta Gdańska. Badanie zostało przeprowadzone za pomocą dwóch kwestionariuszy badawczych na próbie 1000 osób niepełnosprawnych mieszkających w Gdańsku i nieprzebywających stale na terenie instytucji opiekuńczej, leczniczej lub w zakładzie karnym.
Wnioski ze spotkań, których celem było wypracowanie kierunków działań polityki i pomocy społecznej w Gdańsku na 2015 rok, w których udział wzięli przedstawiciele następujących podmiotów: Fundacja „Autyzm Bez Tabu”, Fundacja „Pomóż Mi Żyć”, Fundacja „Sprawni Inaczej”, Fundacja Marcus, Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry „FOSA”, Fundacja Rozwoju Integracji Społecznej AKCES, Fundacja Szansa dla Niewidomych, Gdańska Spółdzielnia Socjalna, Gdańskie Stowarzyszenie Inwalidów Narządu Ruchu „SOLIDARNOŚĆ”, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, Polski Związek Niewidomych – Okręg Pomorski, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Stowarzyszenie „Wspólnota Serc”, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Kryzysami Psychicznymi „Przyjazna Dłoń”, Stowarzyszenie Osób Chorych na Epilepsję, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym, Stowarzyszenie Projekt Pełni Szczęścia, Stowarzyszenie Przedsiębiorczości i Rehabilitacji, Towarzystwo Pomocy Gluchoniewidomym, Urząd Miejski w Gdańsku. Wnioski i rekomendacje realizatorów Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2010-2013.		Wnioski ze spotkań z organizacjami pozarządowymi, które zostały zorganizowane dniami 13-14 maja 2014 r. W spotkaniu dot. obszaru niepełnosprawności, którego celem było wypracowanie kierunków działań polityki i pomocy społecznej w Gdańsku na 2015 rok udział wzięli przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji i innych podmiotów działających na terenie Gdańska (razem 21 podmiotów). Wnioski i rekomendacje realizatorów Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2010-2013.
41	Upraszczenie dokumentacji oraz wzrost liczby umów wieloletnich na realizację zadań publicznych	
42	Dostosowanie warunków lokalowych do wymogów ustawowych. Brak dostosowania mieszkań chronionych do wymogów rozporządzenia.	
43	Zmniejszenie nierównowagi pomiędzy ilością miejsc w placówkach dla stosunkowo samodzielnych osób z niepełnosprawnościami a ilością miejsc dla osób całkowicie zależnych i niesamodzielnych na rzecz drugiej z grup.	
44	Zachowywanie proporcji w dziennych formach wsparcia - osoby	
45	Rozwijanie usług wspierających osoby niepełnosprawne m.in. asystentura, teleopieka.	
46	Rozwój mieszkalnictwa wspieranego i treningowego.	
47	Powiązanie wszystkich form i etapów rehabilitacji osób niepełnosprawnych, płynność przechodzenia między etapami.	
48	Zwiększenie oferty wsparcia dla dorosłych osób niepełnosprawnych.	
49	Należy dokonać sprofilowania osób niepełnosprawnych w celu dostosowania do ich potrzeb odpowiednich usług i instrumentów rynku pracy. Należy określić m.in. faktyczną motywację osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy, ich aktywność na rynku pracy oraz fakt ponoszenia odpowiedzialności za podejmowane decyzje dotyczące przyszłości zawodowej.	
50	Należy zwiększyć, zacieśnić współpracę z pracodawcami, organizacjami pracodawców, także niezwiązanymi z osobami niepełnosprawnymi. Należy promować „wartości związane z pracą” zarówno u osób niepełnosprawnych, jak i potencjalnych pracodawców, nawiązać współpracę z niepublicznymi agencjami pośrednictwa pracy i pozyskać informacje o zakresie świadczonych przez nie usług/ efektywności na rzecz osób niepełnosprawnych.	
	Realizując działania zwiększające aktywność zawodową osób niepełnosprawnych np. prowadzenie różnych tematycznych warsztatów, spotkań informacyjno- szkoleniowych należy osoby niepełnosprawne zintegrować z innymi osobami poszukującymi pracy, czyli tworzyć tzw. „grupy mieszane”.	

III. Cele główne i szczegółowe strategii/programu/projektu

cele główne	cele szczegółowe	zadania	beneficjenci	nazwa wskaźnika			koordynator	realizator
OBSZAR: Integracja społeczna i aktywność obywatelska. Wspieranie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz ich aktywności obywatelskiej	1.1. Podniesienie stopnia niezależności osób niepełnosprawnych i możliwości ich pełnego włączenia we wszystkich aspektach życia.	1.1.1 Prowadzenie pracy socjalnej z osobą z niepełnosprawnością i jej rodziną.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: rodziny i opiekunowanie osób z niepełnosprawnością	produktu	liczba pracowników socjalnych	rezultatu Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska"	MOPR	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		1.1.2 Rozwijanie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej wspierającego ją w procesie rozwoju, usamodzielniania i włączania w różnych obszarach życia.			liczba asystentów osoby niepełnosprawnej		MOPR	
		1.1.3 Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, prawnego i rodzinnego świadczonego osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.			liczba porad		MOPR	
		1.1.4 Poszerzenie oferty usług opiekuńczych i specjalistycznych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.			wskaźnik wzrostu usług specjalistycznych, liczba usług		MOPR	
		1.1.5 Rozwój mieszkalnictwa wspomaganego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych.			ilość mieszkań wspomaganych		MOPR	
		1.1.6. Rozwój wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej zapewniającej pomoc osobom niepełnosprawnym.			liczba wolontariuszy i osób świadczących pomoc sąsiedzką		MOPR	
		1.1.7. Poprawa zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny ułatwiający wykonywanie codziennych czynności.			liczba zrealizowanych wniosków o dofinansowanie sprzętu		MOPR	
		1.1.8. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych, w tym przez tworzenie lokalnych funduszy sponsorskich uzupełniających ofertę opartą o środki PFRON.			liczba zrealizowanych wniosków o dofinansowanie udziału w turnusie		MOPR	
		1.1.9. Likwidacja barier w komunikowaniu się oraz w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym poprzez pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania oraz dofinansowanie szkoleń w zakresie jego obsługi realizowana także we współpracy z firmami produkującymi i handlującymi tym sprzętem (jako uzupełnienie oferty realizowanej ze środków PFRON).			liczba zrealizowanych wniosków o likwidację barier		MOPR	
		1.1.10. Trening umiejętności społecznych i aktywności obywatelskiej w życiu publicznym i politycznym.			ilość osób podejmujących aktywność		WRS	
OBSZAR: Integracja społeczna i aktywność obywatelska. Wspieranie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz ich aktywności obywatelskiej	1.2. Rozwój wspólnotowej aktywności osób niepełnosprawnych - działania w organizacjach pozarządowych i grupach nieformalnych o charakterze samopomocowym i rzeczniczym	1.2.1 Kontynuacja świadczenia usług w placówkach z poszerzeniem ilości korzystających i objęciem osób nisko funkcjonujących w: środowiskowych domach samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, seniorów; domach pomocy społecznej dla niepełnosprawnych intelektualnie, dziennym pobycie dla osób z chorobą Alzheimera, klubach samopomocy, mieszkaniach chronionych, punktach informacyjnych, warsztatach terapii zajęciowej, wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: organizacje pozarządowe działające w obszarze niepełnosprawności	produktu	wskaźnik wzrostu miejsc w placówkach dziennego pobytu	rezultatu Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańcy Gdańska"	MOPR	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		1.2.2. Wspieranie zrzeszania się w grupy nieformalne i tworzenia organizacji pozarządowych osób niepełnosprawnych i ich przyjaciół dla działań samopomocowych i rzeczniczych (pomoc w zakładaniu organizacji, wsparcie wspólnych aktywności, promocja rzecznictwa).			wskaźnik wzrostu miejsc w placówkach całodobowego pobytu		MOPR	
		1.2.3. Wspieranie aktywności i integracji grup i organizacji osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym, mieście, kraju.			liczba nowych grup i organizacji samopomocowych		WRS	
		1.2.4. Wspieranie budowania sieci i partnerstw lokalnych, regionalnych i międzynarodowych.			Ilość wspólnych projektów i wymian		WRS	
					liczba partnerstw		Doradca PMG	

OBSZAR: Integracja społeczna i aktywność obywatelska. Wspieranie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz ich aktywności obywatelskiej	1.3. Tworzenie z udziałem osób niepełnosprawnych i dla nich systemowego wsparcia integracji i włączania społecznego.	1.3.1 Zbudowanie razem z Powiatową Radą ds. Osób Niepełnosprawnych sposobu i narzędzi monitorowania sytuacji osób niepełnosprawnych, przestrzegania Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych, procesu włączania w życie społeczne.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: instytucje i organizacje działające w obszarze niepełnosprawności	produktu	liczba opracowanych narzędzi monitorowania	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska"	Gdańska Społeczna Rada ds. ON	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		1.3.2 Monitorowanie z reprezentantami środowisk osób niepełnosprawnych dostępności do instytucji i usług społecznych w mieście i tworzenie dostępnych baz informacyjnych w tym zakresie.			liczba spotkań z reprezentantami środowisk ON			Gdańska Społeczna Rada ds. ON	
		1.3.3 Wspólne z reprezentacją środowisk osób niepełnosprawnych tworzenie standardów działań wspierających integrację i aktywność, rekomendacji do zmian i poszerzania oferty.			liczba opracowanych standardów			Gdańska Społeczna Rada ds. ON	
		1.3.4 Konferencje, seminaria, wymiana doświadczeń dotyczących systemu wsparcia, integracji i włączania na poziomie miejskim, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.			liczba konferencji, seminariów			WRS	
		1.3.5 Zwiększenie kompetencji kadr systemu pomocy i integracji społecznej (szkolenia, doradztwo, superwizje, ścieżki rozwoju zawodowego).			liczba szkoleń			MOPR	
OBSZAR: Rynek pracy i przedsiębiorczość. Zwiększenie aktywności zawodowej i wzrost szans na zatrudnienie osób niepełnosprawnych	2.1 Wsparcie procesu wejścia i utrzymania się na rynku pracy osoby niepełnosprawnej	2.1.1 Zróżnicowana oferta kształcenie zawodowego młodzieży niepełnosprawnej (ścieżki kształcenia zawodowego dostosowane do możliwości i zakresu wsparcia osoby niepełnosprawnej z systemem praktyk w przedsiębiorstwach).	Bezpośredni: bezrobotni i bierni zawodowo niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: pracodawcy, kluby pracy, szkoły	produktu	liczba placówek oferujących kształcenie zawodowe ON	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska"	WRS	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		2.1.2. Zindywidualizowane, wczesne (na poziomie gimnazjum) doradztwo zawodowe dostępne również przez czas pracy oraz specjalistyczne pośrednictwo pracy.			liczba porad z zakresu doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy			WRS	
		2.1.3 Wsparcie w utrzymaniu aktywności zawodowej m.in. kluby pracy, Centrum Rozwoju Osobistego/ Trening Umiejętności Osobistych, świadczenie zindywidualizowanych usług pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, uzupełnianie i zmiana kompetencji pracowniczych. Wsparcie osoby niepełnosprawnej w pełnieniu ról społecznych i opiekuńczych.			liczba porad z zakresu doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy			PUP	
		2.1.4 Wspieranie przedsiębiorczości i samozatrudnienia, organizacja szkoleń pod indywidualne potrzeby osób z niepełnosprawnością.			liczba indywidualnych szkoleń			PUP	
		2.1.5 Wspieranie pracodawców tworzących nowe miejsca pracy, w tym: staże, prace interwencyjne, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dofinansowanie zatrudnienia pracownika pomagającego osobie niepełnosprawnej, grant na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy.			liczba dotacji			PUP	
OBSZAR: Rynek pracy i przedsiębiorczość. Zwiększenie aktywności zawodowej i wzrost szans na zatrudnienie osób niepełnosprawnych	2.2. Zróżnicowana oferta pracy podmiotów zdecydowanych na zatrudnianie grup osób niepełnosprawnych	2.2.1 Przeprowadzenie warsztatów informacyjno-aktywizacyjnych dla osób z niepełnosprawnością w „grupach różnorodnych” w celu integracji i promocji wartości związanych z pracą.	Bezpośredni: bezrobotni i bierni zawodowo niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: podmioty ekonomii społecznej, szkoły	produktu	liczba warsztatów	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska"	PUP	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		2.2.2. Spotkania promujące – informacyjne dla osób z niepełnosprawnością kończących edukację.			liczba spotkań w roku			PUP	
		2.2.3. Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej zatrudniających osoby niepełnosprawne.			liczba podmiotów wspierających PES			PUP	
		2.2.4. Pilotażowy program "Przedsiębiorstwo przystosowane" - zatrudniające grupy osób niepełnosprawnych w elastycznych formach czasu pracy z dodatkowymi działaniami z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.			liczba przedsiębiorstw przystosowanych			WRS	
		2.2.5. Pilotażowy program "Centrum aktywności przez pracę" dla absolwentów przysposobienia do pracy.			liczba centrów aktywności przez pracę			WRS	

OBSZAR: Rynek pracy i przedsiębiorczość. Zwiększenie aktywności zawodowej i wzrost szans na zatrudnienie osób niepełnosprawnych	2.3 Doskonalenie organizacji pracy, wprowadzanie nowych form wsparcia pracujących oraz promocja działań z zakresu aktywizacji zawodowej.	2.3.1 Współpraca z agencjami pośrednictwa pracy oraz organizacjami pozarządowymi w zwiększeniu aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością.	Bezpośredni: bezrobotni i bierni zawodowo niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska	produktu	liczba współpracujących agencji pośrednictwa pracy oraz organizacji pozarządowych	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska"	PUP	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		2.3.2 Promocja dostępności i wykorzystania pomocniczych urządzeń i technologii przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością.			liczba wykorzystywanych urządzeń i technologii			PUP	
		2.3.3 Partnerstwo z lokalnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie promocji wymiany dobrych praktyk w obszarze informowania, doradztwa, wsparcia, aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością.			liczba partnerów			PUP	
		2.3.4 Promocja działań PUP w celu podnoszenia świadomości wśród pracodawców w sferze zatrudnienia, informowanie osób z niepełnosprawnością i pracodawców o programach dotyczących osób z niepełnosprawnością.			liczba akcji promocyjnych w ciągu roku			PUP	
		2.3.5. Promocja w środowiskach osób niepełnosprawnych różnych form aktywności zawodowej jako warunku rozwoju osobistego i podniesienia jakości życia; przeprowadzenie modułowych szkoleń z zakresu treningu umiejętności interpersonalnych, w tym przy współudziale organizacji pozarządowych.			liczba akcji promocyjnych w ciągu roku			PUP	
OBSZAR: Edukacja i kultura Tworzenie skutecznego systemu wielostopniowej edukacji i zwiększenie dostępności i udziału w kulturze osób niepełnosprawnych	3.1 Wyrównywanie szans i wspieranie rozwoju osobistego osób niepełnosprawnych	3.1.1 Wczesne diagnozowanie potencjału i możliwości rozwojowych, ich systematyczne monitorowanie w celu tworzenia i wspierania indywidualnej ścieżki rozwoju i edukacji osoby niepełnosprawnej.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska	produktu	liczba diagnoz	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska"	WRS	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		3.1.2. Budowanie indywidualnego, całościowego programu wspierania rozwoju osoby niepełnosprawnej adresowanego zwłaszcza do procesu uczenia się (elastyczne ścieżki edukacyjne) ze wskazaniem miejsca realizacji tego programu.			liczba indywidualnych programów			WRS	
		3.1.3. Wsparcie w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.			liczba zrealizowanych wniosków			MOPR	
		3.1.4. Indywidualizowane włączanie osób niepełnosprawnych jako twórców i odbiorców w obszar kultury.			liczba stypendiów, nagród			Biuro Prezydenta ds. Kultury	
		3.1.5. Wspieranie prognozowania i doradztwa w przygotowaniu do i podejmowaniu realizacji dorosłej aktywności dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.			ilość osób objętych doradztwem			WRS	
OBSZAR: Edukacja i kultura Tworzenie skutecznego systemu wielostopniowej edukacji i zwiększenie dostępności i udziału w kulturze osób niepełnosprawnych	3.2 Budowa całościowego systemu wsparcia procesu uczenia się i udziału w kulturze adresowanego do różnych środowisk osób niepełnosprawnych	3.2.1. Podniesienie jakości oferty kształcenia integracyjnego na wszystkich poziomach edukacji uwzględniającego realizację procesu edukacji zgodną z IPET-ami poszczególnych uczniów.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska	produktu	liczba placówek oferujących kształcenie integracyjne oparte o IPET	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska"	WRS	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		3.2.2. Wprowadzenie w życie, poprzez powszechne dla gdańskiej edukacji, "pilotażowy program ścieżek edukacyjnych" w kształceniu ponadgimnazjalnym młodzieży niepełnosprawnej (przygotowany w oparciu o rekomendacje z eksperymentu pedagogicznego i programu "Edukacja z widokiem na przyszłość").			liczba placówek kształcenia ponadgimnazjalnego publ. i niepubl. uczestniczących w pilotażu			WRS	
		3.2.3. Budowanie oferty wsparcia procesu uczenia się grup dzieci i młodzieży o specyficznych niepełnosprawnościach wspólnie z ich rodzicami i organizacjami pozarządowymi działającymi na ich rzecz.			liczba ofert wsparcia			WRS	
		3.2.4. Przygotowanie i podjęcie realizacji oferty czynnego i biernego włączania w kulturę osób niepełnosprawnych wspólnie z podmiotami i organizacjami pozarządowymi działającymi na ich rzecz (z uwzględnieniem podejmowanych przez nich projektów regionalnych, krajowych i międzynarodowych) w tym oferta kształcenia muzycznego ECEKON, innowacje w ramach "Świata mało znanego".			liczba ofert wsparcia np. ECEKON			Biuro Prezydenta ds. Kultury	
		3.2.5. Analiza i podniesienie jakości przez szersze uwzględnienie potrzeb oferty adresowanej do dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, przebywających w szpitalach, przewlekłe chorych, z głębokimi sprzężonymi niepełnosprawnościami.			liczba placówek oferujących specjalistyczne wsparcie ON			WRS	

OBSZAR: Edukacja i kultura Tworzenie skutecznego systemu wielostopniowej edukacji i zwiększenie dostępności i udziału w kulturze osób niepełnosprawnych	3.3 Zasoby kadrowe i infrastruktura w edukacji i kulturze wrażliwe na potrzeby i potencjał osób niepełnosprawnych	3.3.1. Poszerzenie kompetencji i doskonalenie nauczycieli w zakresie rozpoznawania potrzeb i możliwości edukacyjnych uczniów (diagnoza funkcjonalna) i tworzenie IPET-ów.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: szkoły, instytucje kultury	produktu	liczba szkoleń	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańcy Gdańska"	WRS	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		3.3.2. Poszerzanie kompetencji nauczycieli i organizatorów (animatorów) kultury w zakresie rozpoznawania talentów osób niepełnosprawnych, a także w zakresie wykorzystywania aktywności artystycznej w budowaniu komunikowania się z otoczeniem.			liczba szkoleń			WRS	
		3.3.3. Podjęcie kompleksowych działań na rzecz powszechnej znajomości i wdrażania (z systemem i narzędziami monitorowania) Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych we współpracy ze środowiskiem i organizacjami pozarządowymi.			liczba akcji informacyjnych			Doradca PMG	
		3.3.4. Poprawa infrastruktury i tworzenie - także dla wypożyczania - baz pomocy służących realizacji zadań w obszarze edukacji i kultury (zwłaszcza: dostosowanie obiektów zaopatrzenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne, ale także sił i procesów wspierających np. asystenci osób niepełnosprawnych, dowożenie).			liczba baz			WRS	
OBSZAR: Zdrowie publiczne i sport Współdziałanie na rzecz poprawy, promocji, ochrony i przywracania zdrowia i wzrostu aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych	4.1 Poprawa kondycji zdrowotnej osoby niepełnosprawnej drogą zmiany stylu życia i wzrostu aktywności fizycznej	4.1.1 Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: instytucje i organizacje sportowe, podmioty lecznicze	produktu	liczba akcji promocyjnych	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańcy Gdańska"	Biuro Prezydenta ds. Sportu	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		4.1.2 Budowanie indywidualnych programów zdrowego, aktywnego życia z określeniem obszarów i rodzajów potrzebnego wsparcia (na etapie edukacyjnym, zatrudnienia, funkcjonowania poza lub po zatrudnieniu, okresie senioralnym).			liczba indywidualnych programów			WRS	
		4.1.3 Profilaktyka pogłębiania się niepełnosprawności i zagrożeń zdrowotnych.			liczba programów profilaktycznych			WRS	
		4.1.4 Stypendia sportowe, nagrody za wybitne osiągnięcia sportowe.			liczba stypendiów, nagród			Biuro Prezydenta ds. Sportu	
OBSZAR: Zdrowie publiczne i sport Współdziałanie na rzecz poprawy, promocji, ochrony i przywracania zdrowia i wzrostu aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych	4.2 Tworzenie wspólnych dla różnych środowisk osób niepełnosprawnych koncepcji i programów realizacji zdrowego, aktywnego życia społecznego i zawodowego	4.2.1 Badania, analiza możliwości i potrzeb rozwojowych osób o różnych rodzajach niepełnosprawności i promocja właściwych modeli zdrowego i aktywnego ich funkcjonowania.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: instytucje i organizacje sportowe, podmioty lecznicze	produktu	liczba badań	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańcy Gdańska"	WRS	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		4.2.2 Udział różnych grup osób niepełnosprawnych w programach realizacji zdrowego i aktywnego funkcjonowania specjalnie dla nich tworzonych i w dobrze zorganizowanej integracji.			liczba programów			WRS	
		4.2.3 Programy profilaktyki wtórnych skutków niepełnosprawności.			liczba programów profilaktycznych			WRS	
		4.2.4 Wsparcie w obszarze zdrowia i aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych adresowane do podmiotów je zatrudniających (zaz. spółdzielnie socjalne, zakłady pracy chronionej, przedsiębiorstwa przystosowane).			liczba programów wspierających			WRS	
wie publiczne i sport poprawę, promocję, ochronę i wzrost aktywności fizycznej osób niepełnosprawnych	a zdrowego i aktywnego życia osób niepełnosprawnych	4.3.1. Budowanie koalicji na rzecz zdrowego i aktywnego życia osób niepełnosprawnych.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska	oduku	zawiązanie koalicji (2016 r.) i poszerzanie w następnych latach	zultatu	niepełnosprawnych mieszkańców i na koniec realizacji programu badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańcy Gdańska"	WRS	jednostki organizacyjne miasta i mioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		4.3.2. Tworzenie centrum informacyjnego dla osób niepełnosprawnych (baza obiektów i programów dostępnych, wydarzeń i działań adresowanych, uprawnień, usług, organizacji rzeczniczych).			liczba porad, informacji			WRS	

OBSZAR: Zdro Wspoldzialanie na rzecz przywracania zdrowia i v os6b niepr	4.3 System wsparci funkcjonowania os	4.3.3. Tworzenie centr6w rehabilitacji (specjalistycznej, kompleksowej i ciaglej).	Pośredni: instytucje i organizacje sportowe, podmioty lecznicze	pr	liczba miejsc	re	Zmiana jakosci zycia nieł Gdańska, zdiagnozowane na podstawie powtorz zyciowa os6b niepełn Gc	WRS	Realizatorami zadan sa j oraz wszystkie inne podi rzecz os6b n
		4.3.4. Wspieranie budowania adekwatnych i skutecznych sluzb medycyny pracy dla os6b niepełnosprawnych.			wsp6lpraca z osrodkami medycyny pracy			WRS	
OBSZAR: Przestrzen publiczna, infrastruktura i transport Kreowanie otwartych, zintegrowanych, bezpiecznych i dostępných dla os6b niepełnosprawnych przestrzeni miejskich oraz poprawa warunk6w codziennej mobilności	5.1 Likwidacja barier dla samodzielnego funkcjonowania os6b niepełnosprawnych	5.1.1.Wsparcie samodzielnego korzystania z mieszkania (mieszkania chronione, mieszkania wspomagane, dostosowanie przez likwidacj6 barier).	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: rodziny i opiekunowanie os6b z niepełnosprawnościami, instytucje i organizacje działające w obszarze niepełnosprawności	produktu	liczba os6b wspieranych w mieszkaniach	rezultatu	Zmiana jakosci zycia niepełnosprawnych mieszkanc6w Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtorzonego badania pn. "Sytuacja zyciowa os6b niepełnosprawnych - mieszkanc6w Gdańska"	MOPR	Realizatorami zadan sa jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz os6b niepełnosprawnych
		5.1.2 Likwidacja indywidualnych barier w poruszaniu się poprzez: - wsparcie w uzyskaniu, wózka elektrycznego, protezy zapewniających mobilność, - wsparcie w uzyskaniu własciwego środka transportu, prawa jazdy, - wsparcie w likwidacji barier architektonicznych i technicznych.			wskaźnik zrealizowanych wniosk6w o likwidacj6 indywidualnych barier w poruszaniu się			MOPR	
		5.1.3. Szkolenia dla os6b niepełnosprawnych umożliwiające nabywanie kompetencji i umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii, likwidowania barier komunikacyjnych, transportowych, wykorzystywania nowoczesnych urz6dzeń technicznych i informacyjnych.			liczba szkoleń			MOPR	
OBSZAR: Przestrzen publiczna, infrastruktura i transport Kreowanie otwartych, zintegrowanych, bezpiecznych i dostępných dla os6b niepełnosprawnych przestrzeni miejskich oraz poprawa warunk6w codziennej mobilności	5.2. Infrastruktura i transport dostępne dla os6b niepełnosprawnych	5.2.1 Modernizacje obiekt6w użyteczności publicznej pod kątem dostosowania ich do potrzeb os6b niepełnosprawnych oraz wyposażenie ich w niezbędny sprzęt.	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: rodziny i opiekunowanie os6b z niepełnosprawnościami, instytucje i organizacje działające w obszarze niepełnosprawności, turyści, osoby starsze, rodziny z dziećmi	produktu	liczba modernizowanych obiekt6w, liczba obiekt6w wyposażonych w niezbędny	rezultatu	Zmiana jakosci zycia niepełnosprawnych mieszkanc6w Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtorzonego badania pn. "Sytuacja zyciowa os6b niepełnosprawnych - mieszkanc6w Gdańska"	WPR	Realizatorami zadan sa jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz os6b niepełnosprawnych
		5.2.2 Program likwidacji barier architektonicznych - budowa wind.			liczba platform i wind dla os6b niepełnosprawnych			WPR	
		5.2.3 Poprawa dostępności dla os6b niepełnosprawnych poprzez budowę i przebudowę przystank6w tramwajowych dla potrzeb os6b niepełnosprawnych.			liczba przebudowanych peron6w tramwajowych			WPR	
		5.2.4 Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie Miasta Gdańska.			liczba obiekt6w infrastruktury rekreacyjno - sportowej			WPR	
		5.2.5. Budowa i rozbudowa plac6wek dziennego i całodobowego pobytu dla os6b głębiej niepełnosprawnych, niesamodzielných.			liczba plac6wek			WPR	
		5.2.6 Przew6z niepełnosprawnych uczni6w do szk6ł i osrodk6w umożliwiających realizacj6 obowiazku szkolnego oraz plac6wek opiekuńczych w sytuacji gdy nie mogą oni korzystac z gminnego transportu zbiorowego			liczba os6b korzystających z przewoz6w			ZTM	
		5.2.7 Zwiększenie ilości kładek plażowych podczas sezon6w letnich na plażach w Gdańsku.			liczba kładek plażowych w okresie letnim			MOSiR	
		5.2.8. Zmniejszenie barier transportowych oraz przyrost taboru niskopodłogowego umożliwiające osobom niepełnosprawnym swobodne przemieszczanie się.			udział taboru dostosowanego (tramwaje, autobusy, busy)			ZTM	

OBSZAR: Przestrzeń publiczna, infrastruktura i transport Kreowanie otwartych, zintegrowanych, bezpiecznych i dostępnych dla osób niepełnosprawnych przestrzeni miejskich oraz poprawa warunków codziennej mobilności	5.3. Uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych w politykach: przestrzennej, transportowej i inwestycyjnej	5.3.1. Konsultowanie planów i programów w obszarze przestrzeni, infrastruktury i transportu ze środowiskiem osób niepełnosprawnych (przez Powiatową Radę ds. Osób Niepełnosprawnych i Doradcę PMG).	Bezpośredni: niepełnosprawni mieszkańcy Miasta Gdańska Pośredni: instytucje i organizacje działające w obszarze niepełnosprawności	produktu	liczba konsultowanych planów i programów	rezultatu	Zmiana jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gdańska, zdiagnozowana na koniec realizacji programu na podstawie powtórzonego badania pn. "Sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych - mieszkańców Gdańska"	Doradca PMG	Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne miasta oraz wszystkie inne podmioty wykonujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych
		5.3.2. System ulg w odpłatnym korzystaniu z komunikacji, kultury i usług społecznych.			liczba osób korzystających z ulg			WRS	
		5.3.3. Partycypacja środowisk osób niepełnosprawnych, ich organizacji w tworzeniu programów i działań zaspakajających specjalne potrzeby tych grup i osób.			liczba konsultacji, spotkań, zespołów			Doradca PMG	